Jertfa – act de iubire sau satisfacție cerută de un Zeu?

Ideea-cheie:
În tradiția profetică, Dumnezeu refuză și critică jertfele sângeroase. El nu are nevoie de sânge, ci de dreptate, milă și ascultare. La Pavel, însă, sacrificiul devine central: Isus este prezentat ca un miel de jertfă adus pentru a satisface „dreptatea divină", într-o logică specifică miturilor – nu profeției. Aici e ruptura: între Unsul care moare din loialitate față de Adevăr și Zeul care moare pentru a calma o furie cerească.

1. În VT, Dumnezeu respinge jertfa ca substitut moral

Profeții sunt clari:

Isaia 1:11-17: „Ce-Mi trebuie Mie mulțimea jertfelor voastre?... Învățați să faceți binele! Căutați dreptatea!"

Mica 6:6-8: „Să dau eu întâiul meu născut pentru păcatul meu?... Ți s-a arătat, omule, ce este bine..."

Osea 6:6: „Căci bunătate voiesc, nu jertfe, și cunoștință de Dumnezeu mai mult decât arderi de tot."

Concluzia e fermă:

- Dumnezeu nu cere sânge,
- nu vrea substituții,
- nu acceptă „plăți" pentru păcat, ci cere alegere și întoarcere sinceră.

2. Unsul nu vine să plătească, ci să rămână loial până la capăt

Isus moare:

- nu pentru că Dumnezeu are nevoie de o jertfă,
- ci pentru că oamenii nu suportă Adevărul și preferă întunericul.

El spune clar:

Ioan 15:25: „M-au urât fără temei."

Ioan 3:19: „Lumina a venit în lume, dar oamenii au iubit întunericul mai mult decât lumina."

Nicăieri Isus nu spune:

- că moare „pentru" păcatele lor ca plată,
- că Dumnezeu „îl pedepsește în locul lor",
- sau că jertfa Lui e o cerință divină.

Moartea Unsului este o crimă a lumii, nu o cerere a cerului.

3. La Pavel, totul devine o ecuație juridică: păcat – pedeapsă – substituție

Romani 3:25: „Pe El, Dumnezeu L-a rânduit mai dinainte să fie, prin credință, o jertfă de ispășire."

2 Corinteni 5:21: „Pe Cel ce n-a cunoscut păcat, El L-a făcut păcat pentru noi..."

Galateni 3:13: „Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-Se blestem pentru noi."

Aceasta este o teologie juridică, de tribunal:

- Dumnezeu este judecător,
- omul este vinovat,
- Unsul este substitutul care preia pedeapsa.

Această logică:

- nu vine din VT,
- nu este confirmată de Isus,
- ci reflectă structura miturilor sacrificial-soteriologice (Osiris, Mithra, Dionisos).

4. Mitologia cunoaște perfect acest model: Zei care mor pentru alții

În mituri:

- zeii se sacrifică pentru lume,
- moartea lor „eliberează",
- dar nu din dragoste personală, ci pentru că alt Zeu cere o compensație.

Exemple clare:

- Prometeu este pedepsit pentru că a dat focul oamenilor – un „dar interzis".
- Osiris este ucis și sfârtecat, iar învierea lui aduce fertilitate.

- Dionisos moare violent, dar prin moartea sa inițiații sunt „vindecați”.

Toate aceste mituri au o idee comună:

un Zeu moare pentru ca vinovații să fie iertați, iar moartea este cerută de o ordine superioară, nu de iubire.

5. Ce spune Isus? „Mila voiesc, nu jertfă.”

Această afirmație, repetată de două ori în Evanghelii (Matei 9:13, 12:7), este esențială.

Isus:

- preia profeția lui Osea,
- o aplică la propria misiune,
- și se distanțează de orice formă de jertfă ritualică.

Nu vrea sânge, vrea întoarcere la Adevăr.

Când vorbește despre moartea Sa, o face ca om conștient că lumea Îl va respinge:

Matei 21:38-39: „Iată moștenitorul, veniți să-l omorâm!” – aceasta este logica crimei, nu a jertfei.

6. Dacă moartea lui Isus e jertfă, vinovații sunt iertați; dacă e crimă, se pocăiesc.

Aceasta e diferența:

- În mitologie: moartea zeului aduce iertare automată.
- În profeție: moartea Unsului cere recunoașterea vinovăției și o alegere ulterioară.

Pavel spune că „prin sângele lui suntem justificați”.
Dar Unsul spune: „Ferice de cei curați cu inima, căci ei vor vedea pe Dumnezeu” (Matei 5:8), și:

„Nu oricine îmi zice ‘Doamne, Doamne’ va intra... ci cel ce face voia Tatălui Meu.” (Matei 7:21)

Mântuirea nu e automată, ci personală și conștientă.

7. Concluzie: jertfa este o teologie străină Unsului

Unsul nu moare „în locul nostru” pentru a plăti o datorie, ci:

- moare pentru că spune Adevărul,
- moare pentru că lumea preferă minciuna,

- și moartea Lui este consecința fidelității Sale față de Adevar, nu un plan de „răscumpărare” juridică.

Aceasta este diferența între:

- un Dumnezeu care pedepsește pe altul pentru păcatul tău,
- și un Dumnezeu care trimite un Uns drept ca să lumineze lumea, iar lumea îl ucide.

Doar în a doua variantă mai există responsabilitate, adevăr și alegere.